

LAPUAN⁺
HIIPPAKUNTA

Kirkollisen lainsäädännön uudistus

- Voimaan 1.7.2023
- Seurakunnilla siirtymäaika 31.12.2023
  - Hallintosääntö

Uudet säädökset

- Kirkkolaki
- Laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta
- Laki evankelis-luterilaisen kirkon työmarkkinalaitoksesta
- Laki evankelis-luterilaisen kirkon eläkerahastosta
- Kirkkojärjestys

Uudistuksen tavoitteet

- Kodifiointi
- Pykälien siirto Kirkkolaista kirkkojärjestykseen ja erillislakeihin
- PL 76 §: Kirkkolaissa säädetään evankelis-luterilaisen kirkon järjestysmuodosta ja hallinnosta.
- Johdonmukaisempi ja selkeämpi rakenne
- Vaikuttavuuden arvioinnin onnistuminen?

Merkittäviä sisällöllisiä muutoksia

- Seurakuntajaon muuttaminen
- Seurakunnan osa-alue ja sen hallinto
- Hallintosääntö
- Seurakunnan jäsenen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä aloiteoikeus
- Alistusvelvollisuuden poistuminen
- Kiinteistön luovuttaminen ja lupamenettely
- Hautaustoimi – hautausmaan hoitosuunnitelma
- Sähköinen päätöksentekomenettely
- Pöytäkirjan ja päätöksen nähtävänäpito verkossa
- Arkistotoimi

Seurakuntajaon muuttaminen

- Määritelmä, mitä seurakuntajaon muuttamisella tarkoitetaan:
- Seurakuntajaon muuttamisella tarkoitetaan, että:
  - 1) seurakunta lakkaa sen liittyessä toiseen seurakuntaan;
  - 2) seurakunnat lakkaavat niiden yhdistyessä uudeksi seurakunnaksi
  - 3) seurakunnan alue jaetaan kahden tai useamman seurakunnan kesken siten, että jaettava seurakunta lakkaa;
  - 4) osa seurakunnan alueesta siirretään toiseen seurakuntaan
  - 5) perustetaan uusi seurakunta; tai
  - 6) seurakunta lakkautetaan.

Seurakuntajaon muuttaminen

- Kirkkolakiin lisätty säännös seurakuntajaon muuttamisen edellytyksistä, jotka otettava huomioon seurakuntajakoa koskevassa valmistelussa ja päätöksenteossa (KL 2:13). Säännös vastaa voimassa olevaa hallintokäytäntöä.
- Seurakuntajakoa voidaan muuttaa, jos muutos on kirkon tehtävän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukainen ja muutos parantaa seurakuntien tai seurakuntayhtymän toimintakykyä, toiminnan taloudellisuutta tai seurakuntalaisten kielellisten oikeuksien toteuttamista.
- Seurakuntajakoa voidaan muuttaa vain erityisen painavasta syystä, jos muutoksesta aiheutuu, että seurakunnan enemmistön kieli muuttuu vähemmistön kieleksi.

Seurakuntajaon muuttaminen

- Seurakunnan jäsenten vaikutusmahdollisuuksia seurakuntajaon muutoksessa on parannettu.
- Kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvoston tiedottamisvelvollisuutta on laajennettu siten, että seurakuntalaisille on viipymättä ilmoitettava seurakuntajaon muuttamista koskevasta aloitteesta (KL 2:14).
- Seurakuntalainen voi jättää aloitteesta kannanoton tuomiokapitulille 14 päivän kuluessa aloitetta koskevan kuulutuksen julkaisemisesta. Kuulutus julkaistaan KJ 10 luvun 2 §:n säätämällä tavalla yleisessä tietoverkossa ja paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Seurakuntajaon muuttaminen

- Seurakuntajaon yhteydessä perustettavan järjestelytoimikunnan puheenjohtajaksi määrätään uuden tai laajenevan seurakunnan kirkkoherra. Tämä tukee kirkkoherran asemaa muutostilanteessa ja selkeyttää toimikunnan asettamista.
- Järjestelytoimikunta asetetaan kun kirkkohallitus on perustanut uuden seurakunnan tai kun seurakuntia yhdistetään.
- Seurakuntajako koskeviin omaisuuden sekä velkojen ja muiden sitoumusten jakoperusteisiin on lisätty säännös tilanteesta, jossa aiempi seurakuntajaon muuttaminen joudutaan purkamaan. Jakoperusteista voidaan poiketa, jos niiden säännönmukainen soveltaminen johtaisi kohtuuttomaan lopputulokseen.

Seurakunnan osa-alue ja sen hallinto

- Seurakunta voi järjestää osa-alueensa hallinnon nykyistä vapaammin. Enää ei säädetä kappeliseurakunnasta tai seurakuntapiiristä.
- Kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto voi järjestää seurakunnan osa-aluetta koskevaa hallintoa turvatakseen seurakunnan tehtävän toteutumisen ja osa-alueella asuvien jäsenten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet (KL 3:8).
- Seurakunta voi päättää siitä, millainen rooli, tehtävät ja toimivalta alueelliselle toimielimelle annetaan. Seurakunta voi nykyistä vapaammin päättää toimielimen nimestä ja kokoonpanosta.
- Alueellisen toimielimen jäseneltä voidaan edellyttää, että hän asuu asianomaisella alueella.

Seurakuntalaisen osallistumis- ja vaikuttamis- mahdollisuus

- Osittain uudistetussa kirkkolain 3 luvun 3 §:n säännöksessä säädetään yleisesti seurakunnan jäsenen oikeudesta osallistua seurakunnan toimintaan ja vaikuttaa sen päätöksentekoon.
- Seurakunnalla edelleen tiedotusvelvollisuus vireillä olevista yleistä mielenkiintoa herättävistä asioista.
- Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voidaan edistää erityisesti järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia ja selvittämällä seurakunnan jäsenten mielipiteitä ennen päätöksentekoa.
- Säännös seurakuntalaisen aloiteoikeudesta ennallaan. Koskee myös luottamushenkilön aloiteoikeutta, josta ei enää ole erillisiä säännöksiä. Tarkempia määräyksiä aloitteiden käsittelystä voidaan ottaa työjärjestyksiin tai ohje- ja johtosäntöihin.

Nuorten vaikuttajaryhmät

- Pakollisia
- Seurakunnan on asetettava vaikuttajaryhmä ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.
- Voi olla usean seurakunnan yhteinen, esim. seurakuntayhtymän, naapuriseurakuntien tai rovastikunnan yhteinen
- Valittavien tulee olla konfirmoituja alle 29-vuotiaita seurakunnan jäseniä.
- Valintatapa ja nuorten lukumäärä päätetään paikallisesti.
- Tehtävä: vaikuttaa asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon sekä osallistua seurakunnan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen

Alistusmenettelyiden poistuminen

- Kiinteistöjen luovuttaminen
- Hautaustoimen ohjesääntö,
hautausmaakaava,
käyttösuunnitelma
- Pääjumalanpalveluksen alkamisaika

Kirkolliset rakennukset ja suojeļu

- Lupamenettely
- Kirkkohallituksen lupa ennen uuden kirkon tai siunauskappelin rakentamista tai hankkimista taikka muun rakennuksen muuttamista kirkoksi tai siunauskappeliksi
- Lupa tarvitaan myös suojellun kirkollisen rakennuksen olennaiseen muuttamiseen tai purkamiseen taikka sen käyttötarkoituksen muuttamiseen sekä kirkon käytöstä luopumiseen

Kiinteistöjen luovuttaminen

- Seurakunta voi myydä, vaihtaa tai muuten luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi kiinteää omaisuuttaan tarjouskilpailulla. Tarjouskilpailun on oltava avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi.
- Jos seurakunta luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi kiinteää omaisuuttaan ilman tarjouskilpailua, puolueettoman asiantuntijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo tai markkinaperusteinen vuokrataso.
- Sääntelyssä on huomioitu EU:n kilpailusäännösten valtiontukea koskevat linjaukset, jotka koskevat maa-alueiden ja rakennusten luovutusta ja pitkäaikaista vuokraamista.

Muutoksia

- Ohjesäännöt: alistusmenettely poistuu
  - Erillisistä työjärjestyksistä, ohjesäännöistä ja johtokuntien johtosäännöistä luovutaan ja ne korvataan yhdellä hallintosäännöllä
- Hautausmaakiinteistöt
  - Päätökset seurakunnissa ja yhtymissä ilman alistusmenettelyä
- Vaakunat, sinetit ja leimat
  - Seurakunta ja hiippakunta hyväksyvät, alistusmenettelyä ei tarvita, koska kirkkojärjestyksessä on säännökset ulkoasusta ja muodosta

Hallintosääntö

Kirkkovaltuusto määrää päätösvallan siirrosta hallinto- tai johtosäännössä.

Kirkkovaltuusto hyväksyy seurakunnan hallintosäännön. Hallintosääntö sisältää tarpeelliset määräykset:

- 1) seurakunnan hallinnon järjestämisestä ja toimielimistä;
- 2) päätösvallan siirtämisestä toimielimelle ja johtaville viranhaltijoille;
- 3) toimielinten päätöksentekotavoista ja hallintomenettelyistä;
- 4) toimielinten kokousmenettelyistä.

Hallintosääntö

- Hallintosäännöillä korvataan seurakuntien ja seurakuntayhtymien työjärjestykset, ohjesäännöt ja toimielinten johtosäännöt.
- Seurakuntayhtymän hallintosäännössä määrätään asioista, jotka koskevat
  - Yhteistä kirkkovaltuustoa
  - Yhteistä kirkkoneuvostoa
  - Seurakuntayhtymän johtokuntia
  - Seurakuntayhtymään kuuluvan seurakunnan hallintosäännössä ovat määräykset, jotka koskevat:
    - Seurakuntaneuvostoa
    - Seurakunnan johtokuntia
- Itsenäisen seurakunnan hallintosäännössä ovat määräykset, jotka koskevat:
  - Kirkkovaltuustoa
  - Kirkkoneuvostoa
  - Seurakunnan johtokuntia
- Lisäksi voi olla johtosääntöjä muita kuin toimielimiä varten esim. viranhaltijoiden johtosääntö

Hallintosääntö

- Vain tarpeelliset määräykset
- Määräykset eivät saa olla ristiriidassa uuden kirkkolain tai kirkkojärjestyksen kanssa.
- Toimielinten kokoonpano ja toimivalta
- Kokousmenettely ja päätöksenteko, esim. määräykset sähköisen kokouksen järjestämiseksi ja sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttöön ottamiseksi (suljetut kokoukset)
- Asian esittely, käsittely, äänestäminen ja vaali
- Aloitteiden käsittely

Hallintosääntö

- Kokouksen johtaminen
- Varajäsenten kutsuminen
- Puheenvuorojen pituus yksittäisessä asiassa
- Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen
- Asian siirtäminen
- Mahdollista osa-aluehallintoa koskevat määräykset
- Viranhaltijoiden toimivalta
- Muut tarpeelliset määräykset esim. iltakoulu ja kyselytunti

Hallintosääntö

- Jos sidonnaisuuksien ilmoittaminen on päätetty ottaa käyttöön, määräykset sidonnaisuusilmoituksista ja sidonnaisuusrekisteristä
- Säädösviittaukset päivitettävä
- Saavutettavuus huomioitava, jos tulee verkkosivuille
- Kirkkohallituksessa laaditaan malli hallintosäännölle

Päivitettäviä hallinnon sisäisiä määräyksiä

- Seurakuntayhtymän perussääntö
- Taloussääntö
- Hautaustoimen ohjesääntö
  - Uusi HTOS hyväksytään vasta voimaantulon jälkeen, jolloin ei tarvitse alistaa
- Hautainhoitorahaston säännöt
- Viranhaltijoiden johtosäännöt
- Arkistosääntö ja arkistonmuodostussuunnitelma
- Muut säännöt, esim. palkkiosääntö

Henkilötietojen käsittely

- Henkilötietojen käsittelyyn diakoniatyössä sovellettavat säännökset tarkentuvat
  - Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 11 ja 13 § sekä 3 luku
  - Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista annettu laki
  - Potilaan asemasta ja oikeudesta annetun lain 12 ja 13 §

Arkistotoimi

- Arkistonmuodostajia ovat seurakunnat, hiippakunnat ja rovastikunnat.
- Seurakuntayhtymä ja siihen kuuluvat seurakunnat ovat yksi arkistonmuodostaja.
- Arkistotoimen järjestämisestä vastaa seurakunnassa kirkkoneuvosto ja seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto.
- Arkistotoimen järjestämisestä vastuussa olevan on määrättävä se viranhaltija tai työntekijä, joka vastaa arkistotoimesta

Sähköinen päätöksentekomenettely

- Toimielimelle kuuluvista asioista voidaan päättää sähköisesti ennen kokousta.
- Vapaaehtoinen päätöksentekotapa
- Soveltuu rutiiniluonteisten asioiden käsittelyyn suljetuissa kokouksissa ennen kokousta.
- Edellyttää soveltuvan tietojärjestelmän tai muun tietoteknisen ratkaisun käyttämistä tietoturvallisuusnäkökohdat huomioiden.
- Käsiteltävät asiat tulee yksilöidä kokouskutsussa ja samalla myös kertoa, mihin ajankohtaan mennessä asia voidaan sähköisesti käsitellä.
- Ei edellytä, että kokoukseen osallistuvilla on näkö- ja ääniyhteys, mutta edellyttää soveltuvaa tietojärjestelmää tai muuta ratkaisua.
- Ei ole julkista eikä yleisö voi sitä seurata. Siten sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttäminen ei ole mahdollista toimielimen julkisessa kokouksessa.

Muutoksia

- Rippukoulun ohjesääntö poistuu
  - Piispainkokouksen rippikoulusuunnitelma, paikallinen suunnittelu
- Yksi kummi riittää
- Synodaalikokous tarvittaessa

Laki evankelisluterilaisen kirkon viranhaltijasta

- Vähäisiä muutoksia nykytilaan
- Kirkon virkaoikeudelliset säännökset
- Kirkon työsuhteita koskevat erityissäännökset
- Uudet säännökset viranhaltijoiden tasapuolisesta kohtelusta ja syrjintäkiellosta

Viestintä

Verkkosivu, Lapuan hiippakunta

Sisältää mm. hiippakunnan viralliset tiedotteet ja hiippakunnan koulutuskalenterin.

www.lapuanhiippakunta.fi

Verkkosivu, Piispa Matti Salomäki

Sisältää mm. piispan puheet ja julkaisut, sekä piispan kalenterin.

www.lapuanpiispa.fi

Facebook

Sisältää ajankohtaiset tiedotteet, linkkejä webinaareihin ja tietoa lähestyvistä koulutuksista, sekä kuulumisia eri puolilta hiippakuntaa.

facebook.com/lapuanhiippakunta

Instagram

Seuraajamme ovat kirkon piirissä työskenteleviä ja paljolti hiippakunnan ulkopuolelta, joten viestimme hiippakunnan ulkopuolelle mitä kuuluu Lapuan hiippakunnasta.

[@lapuanhiippakunta](https://www.instagram.com/lapuanhiippakunta)

Uutiskirje Lehtinen

Jaetaan sähköpostiin noin 8 kertaa vuodessa. Hiippakunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille suunnattu. Sisältää mm. ajankohtaisia uutisia ja koulutuksia.

[Uutiskirje](#)

